

Samråd i Folketingets Energi-, Forsynings- og Klimaudvalg den 6. oktober 2016 vedr. klimaeffekterne af 2025-planen

Samrådsspørgsmål A og B

I Folketingets Energi-, Forsynings- og Klimaudvalg har Pia Olsen Dyhr (SF), Jens Joel (S), Andreas Steenberg (RV), Maria Reumert Gjerding (EL) og Christian Poll (ALT) stillet ministeren følgende to samrådsspørgsmål A og B:

Samrådsspørgsmål A:

”Vil ministeren redegøre for, hvorfor regeringens 2025-plan ikke tager højde for, at Danmark inden 2025 skal foretage investeringer i den grønne omstilling af energiproduktionen, transportsektoren, landbrugs- og skoverhvervet samt bygningers energimæssige ydeevne, for at kunne nå EU’s og FN’s klimamål og i øvrigt gøre Danmark uafhængigt af fossile brændsler, skabe grønne arbejdspladser og minimere de øvrige skadelige effekter fra anvendelsen af fossile brændsler?”

Samrådsspørgsmål B:

”Hvordan har regeringen forestillet sig, at Danmark skal bidrage til EU’s klimamål for 2030, som ikke nævnes med ét ord i regeringens 2025-plan?”

Ministerens svartale:

Jeg vil gerne starte med at takke for de to spørgsmål, som jeg på bedste vis vil forsøge at besvare i det følgende.

Lad mig starte med besvarelsen af samrådsspørgsmål A.

[Målet med 2025-planen]

Med 2025-planen lægger regeringen de overordnede spor og rammer for den økonomiske politik frem mod 2025. Vi sætter ind over en bred front med en plan, som sætter ambitiøse mål for dansk økonomi, og som indeholder tiltag, der indfrier størstedelen af disse mål allerede nu.

Med regeringens plan kan der skabes bedre betingelser for vækst, velstand og velfærd i fremtiden, så Danmark også fremover vil have en stærk økonomi i en urolig verden. På den måde sikrer vi, at vi også fremover vil være et af verdens rigeste lande med en stærk sammenhængskraft.

Samlet set vil helhedsplanen gøre vores samfund stærkere, tryggere og mere robust.

2025-planen er blevet kritiseret for ikke at tage højde for den grønne omstilling og klimaudfordringerne – herunder Danmarks forpligtigelser på klimaområdet. Denne kritik vil jeg gerne udfordre.

Jeg vil indlede med at gentage statsministerens ord fra åbningen af Folketinget i tirsdags: Regeringen har en ambitiøs klima- og

energipolitik.

Jeg kan fremhæve, at et af de allerførste forslag, som Folketinget skal behandle i denne samling er ratifikation af aftalen fra klimatopmødet i Paris. Dertil vil jeg nævne, at regeringen gør en stor indsats i forhold til at understøtte vækstøkonomier som fx Kinas omstilling til lavemission gennem strategiske samarbejder. Og så vil jeg også fremhæve regeringens meget ambitiøse målsætning om, at Danmark skal være uafhængig af fossile brændsler i 2050 – en målsætning, som også er fremhævet i 2025-planen.

[Håndteringen af de kommende klimaforpligtigelser i FN og EU]

Af 2025-planen fremgår det også, at regeringen selvfølgelig arbejder for, at Danmark overholder vores ambitiøse internationale klimaforpligtigelser i EU og FN-regi.

EU's samlede klima- og energiindsats frem mod 2020 og 2030 er tilrettelagt således, at medlemslandene ved opfyldelse af EU's fastsatte mål samtidig opfylder FN-forpligtigelserne både i forhold til Kyotoprotokollen og Parisaftalen. Lad os derfor fokusere på opfyldelsen af Danmarks forpligtigelser i EU.

For perioden 2013-2020 viser de seneste fremskrivninger, at Danmark overopfylder sit ambitiøse klimamål for den ikke-kvotebelagte sektor. Her ser det altså ud til, at vi kommer godt og sikkert i mål.

For perioden 2021-2030 er forventningen, at Danmark igen får et af de højeste nationale reduktionsmål for den ikke-kvotebelagte sektor. Ifølge Kommissionens udspil til byrdefordeling, der kom i sommer,

står Danmark til at få et reduktionsmål på 39 pct. Det er det næsthøjeste reduktionsmål internt i EU.

Forhandlingerne om Kommissionens udspil til byrdefordeling er netop startet og forventes at løbe over de næste to år. Det handler derfor lige nu om at få forhandlet de bedst mulige rammer for Danmarks målopfyldelse i perioden 2021-2030 igennem i EU.

Det er regeringens ambition, at vi får mulighed for at indfri de danske klimaforpligtigelser på en intelligent måde. Det betyder, at der skal være sammenhæng mellem målene i klima- og energipolitikken og de midler, vi har til rådighed. Den grønne omstilling skal ske på en måde, som er fornuftig set i forhold til udviklingen i Danmark og verden omkring os.

Det er endnu alt for tidligt at beslutte sig for, hvordan 2030-målet skal indfries, da der er mange ubekendte, der kan spille ind på indfrielsen af målet. Dels skal vi noget længere ind i forhandlingerne inden vi har klarhed over, hvilke rammer Danmark vil blive underlagt. Dels befinder vi os i efteråret 2016 og den nye forpligtelsesperiode starter først i 2021.

Herudover skal de konkrete muligheder for opfyldelse af målet analyseres nøje, herunder i særdeles mulighederne for at anvende diverse fleksibilitetsmuligheder samt usikkerhederne knyttet til disse.

Det er således på alle måder for tidligt at fastlægge konkrete planer for, hvordan man sikrer den mest hensigtsmæssige indfrielse af det danske 2030-mål.

[Afskaffelse af PSO'en er et vigtigt led i den grønne omstilling]

Lad os nu se nærmere på de vilkår 2025-planen skaber for den grønne omstilling.

2025-planen rummer som et vigtigt element en langsigtet løsning på Kommissionens kritik af PSO-systemet. Det er en bunden opgave, da PSO-afgiften er traktatstridig.

Regeringen foreslår at løse opgaven ved at afskaffe PSO-afgiften. Regeringens politik bygger på grøn realisme. Det indebærer, at reguleringen af energisektoren skal gå hånd i hånd med gode konkurrencevilkår for virksomhederne. Det er denne ambition, der ligger til grund for den foreslåede PSO-løsning, som netop sikrer bedre konkurrencevilkår for især de energitunge virksomheder i Danmark, så jobs kan fastholdes i danske virksomheder.

Afskaffelsen af PSO-afgiften er et stort og vigtigt skridt i den grønne omstilling, som de fleste kan være enige om, nemlig at vi skal øge elektrificeringen af det danske samfund.

Ved at afskaffe PSO-afgiften vil vi alt andet lige få billigere el. Husstande vil opleve, at elprisen falder med i gennemsnit ca. 10 pct. og virksomhederne vil opleve et fald på ca. 25 pct., når PSO-afgiften er fuldt udfaset. Det vil gøre det mere attraktivt at bruge el fra fx vindmøller og solceller frem for fossile brændsler som fx olie og gas. Lavere forbrugerpriser på el vil desuden fremme nye løsninger. Det gælder blandt andet omstillingen til elbaserede varmepumper og anden elvarme. Øget omstilling til varmepumper både i private

boliger og i fjernvarmesystemet vil sikre, at den grønne el fra især vindmøller bedre kan indpasses i energisystemet. I 2020 forventer vi ca. 70 pct. strøm fra vedvarende energi og mere specifikt vil ca. 50 pct. af strømmen blive produceret fra vindmøller.

Afskaffelsen af PSO-afgiften er således et tiltag, der udgør det næste naturlige skift i omstillingen af det danske energiforbrug, hvor vi skal fokusere på at anvende de stigende mængder grøn strøm, som vi vil producere de kommende år. Og det vil bidrage til at fremtidssikre energiforsyningen og gøre Danmark mindre afhængig af fossile brændsler. Det understøtter således regeringens langsigtede vision om, at Danmark skal være uafhængig af fossile brændsler i 2050.

Som en ekstra sidegevinst forventes afskaffelsen af PSO-afgiften også at kunne bidrage positivt til opfyldelsen af det forventede høje danske reduktionsmål for den ikke-kvotebelagte sektor i 2030.

Det skyldes, at der med afskaffelsen af PSO-afgiften skabes en mulighed for, at flytte en større del af energiforbruget – og de dertil knyttede CO₂-udledninger – fra den ikke-kvotebelagte sektor til den kvotebelagte sektor. Det skyldes, at de lavere elpriser giver incitament til at omstille oliebasert energiforbrug i ikke-kvotesektoren til elbasert energiforbrug. For eksempel, når en husstand beslutter sig for at udskifte et oliefyr med en varmepumpe, som forbruger el. Da hovedparten af den danske elproduktion er kvoteomfattet, vil energiforbruget hermed flyttes til kvotesektoren.

Regeringen har herudover som led i 2025-planen foreslået at gennemføre en række justeringer af udgifterne til vedvarende energi for at tage toppen af PSO-regningen. Dette kan samlet set medføre en begrænset merudledning i ikke-kvotesektoren i 2020.

Justeringerne vil dog ikke udfordre Danmarks EU-mål i 2020 i ikke-kvotesektoren, der fortsat forventes overopfyldt.

Regeringens prioriteringer i 2025-planen sker med udgangspunkt i, at den grønne omstilling skal ske på en måde, som er til at betale for virksomhederne og forbrugerne. Det forudsætter en ansvarlig finansiering. Det er væsentligt, hvis den danske energimodel skal vise, at grøn omstilling kan være konkurrencedygtig og et eksempel til efterfølgelse for andre lande.

Samlet set kan man således ikke konkludere, at regeringen har negligeret klimaudfordringerne og den grønne omstilling i 2025-planen. Tværtimod vil 2025-planen fremme den grønne omstilling, dels ved at gøre den til at betale og dels ved at sætte kursen mod den helt nødvendige elektrificering i et energisystem med meget vedvarende energi.

[Besvarelse af samrådsspørgsmål B]

Lad mig nu gå over til besvarelsen af samrådsspørgsmål B, hvor der spørges ind til, hvordan regeringen har forestillet sig, at Danmark skal bidrage til opfyldelsen af EU's klimamål.

Sin størrelse taget i betragtning bidrager Danmark allerede betydeligt mere end de fleste andre medlemslande til at indfri de fælles klimamål i EU. Inden for energisektoren og industrien, der

ligger indenfor EU's kvotehandelssystem, har Danmark allerede reduceret udledningerne betydeligt mere end gennemsnittet i EU. Vi er desuden på vej til at overopfylde vores reduktionsforpligtelse for de ikke-kvotebelagte sektorer frem mod 2020.

Vi er nu i EU i gang med at forhandle de forslag på plads, der skal implementere EU's 2030-klimamål. Regeringen vil i den forbindelse også arbejde for, at vi får et stærkere og mere velfungerende kvotehandelssystem. Det er den bedste vej til at sikre en reel markedsbaseret og omkostningseffektiv grøn omstilling af vores energisektor. Regeringen vil derfor arbejde for strukturelle reformer af kvotehandelssystemet, der for eksempel indskrænker udbuddet af kvoter.

Vi er kun lige begyndt på forhandlingerne med de øvrige medlemslande om EU-Kommissionens udspil til fordelingen af indsatsen i de ikke-kvotebelagte sektorer. Derefter følger forhandlingerne med Europaparlamentet. Vi kan derfor nok regne med, at det tager et par år, før en endelig aftale er på plads.

Regeringen er i fuld gang med at analysere Kommissionens udspil nærmere, men der er tale om teknisk komplicerede forslag, og der er behov for uddybning og yderligere teknisk afklaring af forslagernes elementer.

Kommissionens forslag lægger op til, at vi får en række værktøjer at arbejde med i forhold til at sikre målopfyldelse. Det gælder selvfølgelig reduktioner af vores udledninger fra de ikke-kvotebelagte sektorer, men også en række såkaldte

fleksibilitetsmekanismer, der kan få ganske afgørende betydning for, hvordan vi kan tilrettelægge den fremtidige klimaindsats bedst muligt. Det gælder muligheden for at modregne forbedringer i kulstofbalancen fra jorde og skove – såkaldt LULUCF, muligheden for at anvende kvoter fra EU's kvotehandelsystem og sidst men ikke mindst muligheden for at købe udledningsrettigheder fra andre EU-lande.

Formålet med fleksibilitetsmekanismerne er at bidrage til at sikre, at CO₂-reduktionerne kan foretages der, hvor de koster mindst. Regeringens tilgang vil derfor være, at bruge de muligheder Kommissionens forslag giver så omkostningseffektivt som muligt.

Vi er selvfølgelig nødt til at blive klogere på, hvilke muligheder og udfordringer, der knytter sig til anvendelsen af eksempelvis fleksibilitetsmekanismerne, da de er afgørende for de økonomiske konsekvenser og valg af tiltag.

Når vi har aftalen på plads i EU, bliver det op til medlemslandene at vælge, hvordan målet skal indfries. Til den tid vil regeringen afklare, hvordan den danske klimaforpligtelse opfyldes på en måde, der er fornuftig for klimaet og for økonomien.

Lad mig afslutningsvis understrege, blot for at undgå eventuelle misforståelser. Regeringen arbejder selvfølgelig for, at Danmark kan leve op til de forpligtelser, vi påtager os i EU.

Tak for ordet.